

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 13 maja 2024 r.

Poz. 2737

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.211.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 10 maja 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40 z późn.zm.), stwierdzam nieważność uchwały Rady Gminy Kętrzyn Nr LXXIII/362/2024 z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach pożarniczych - strażakom ratownikom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Kętrzyn, w części obejmującej:

- tytuł uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania „pożarniczych”
- § 1 uchwały.

Uzasadnienie

Uchwałą wskazaną na wstępie, powołując jako podstawę art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 149 z późn.zm.), Rada Gminy Kętrzyn ustaliła wysokość ekwiwalentu pieniężnego przysługującego strażakom ratownikom.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 11 kwietnia 2024 r.

Wstępnie wskazać należy, że w przeciwieństwie do regulacji obowiązującej do dnia 1 stycznia 2022 r. (art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej), aktualna delegacja ustawowa wynikająca z treści art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, przewiduje ustalenie ekwiwalentu za uczestnictwo w ogólnie określonych „szkoleniach lub ćwiczeniach”, co koresponduje z treścią art. 3 pkt 6 ww. i art. 15 ust. 1 ustawy i nie jest tożsame ze „szkoleniem lub ćwiczeniem pożarniczym”, które to pojęcie funkcjonowało na gruncie ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Stąd też, z tytułu badanej uchwały, wyeliminować należało sformułowania „pożarniczych”, gdyż nie znajduje ono oparcia aktualnie obowiązujących regulacjach ustawowych.

Ponadto, w treści zakwestionowanego przepisu § 1 uchwały postanowiono, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego strażaka - ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Kętrzyn uczestniczącego w działaniach ratowniczych lub akcji ratowniczej wynosi 1/175 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – za każdą rozpoczętą godzinę.

Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, iż materialną podstawę do podjęcia badanej uchwały, stanowi przepis art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, zgodnie z którym, wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały, przy czym - wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ustawodawca wskazał ponadto, że ekwiwalent pieniężny nalicza się

za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki *ochotniczej straży pożarnej* lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika *OSP* - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia.

Zgodnie z linią orzeczniczą Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, ukształtowaną jednolicie w latach 2022 – 2023, w sprawach ze skarg prokuratorskich na uchwały podejmowane na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w treści upoważnienia ustawowego, zobligowany został do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego „za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu”, a realizacja tak określonego obowiązku wymaga, aby rada gminy w akcie podustawowym dała precyzyjnie wyraz zarówno temu, że ustalona przez nią wysokość ekwiwalentu dotyczy każdej rozpoczętej godziny, jak również temu – że rozpoczęte godziny liczone być mają od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Doprecyzowanie momentu rozpoczęcia naliczania ekwiwalentu dotyczyć ma zdarzeń, które wymagają wyjazdu z jednostki. Dopiero takie wskazanie w ocenie sądu pozwala na prawidłową realizację delegacji ustawowej z art. 15 ust. 2 ustawy i zapewnienia zachowanie spójności przepisów. Niepełna regulacja prowadzić bowiem może do niesłusznego zaniżenia świadczenia przysługującego strażakom ratownikom ochotniczych straży pożarnych przez ograniczenie należnego ekwiwalentu, w tym zwłaszcza - do świadczenia jednorazowego lub bez uwzględnienia rzeczywistego czasu trwania udziału strażaka ratownika w działaniach, za które ekwiwalent przysługuje (tak m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie, w wyrokach z dnia 21 września 2023 r., sygn.: II SA/Ol 506/23, z dnia 19 września 2023 r., sygn.: II SA/Ol 495/23, z dnia 5 września 2023 r., sygn.: II SA/Ol 499/23, z dnia 31 sierpnia 2023 r., sygn.: II SA/Ol 483/23, z dnia 17 sierpnia 2023 r., sygn.: II SA/Ol 457/23, z dnia 8 sierpnia 2023 r., sygn.: II SA/Ol 505/23, z dnia 23 lutego 2023 r., sygn.: II SA/Ol 50/23).

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Zdaniem organu nadzoru zachodzi konieczność niezwłocznego doregulowania kwestii dotyczącej ekwiwalentu pieniężnego przysługującego strażakom ratownikom za udział w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej, z uwzględnieniem początkowego momentu naliczania ekwiwalentu w tych przypadkach. Jednocześnie też, w przypadkach, w których nie będą sprzeciwiać się temu zasady demokratycznego państwa prawnego, znaleźć może zastosowanie przepis art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1416) z którego wynika, iż aktom prawa miejscowego, które wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ich ogłoszenia w dzienniku urzędowym, można dodatkowo nadać wsteczną moc obowiązującą.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski